

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 23. ANUL XV.

Sabiu, in 19/30 Martiu 1867.

In provincie din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumata de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea: ora cu 7 cr. sirula, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Telegrafulu ese de doue ori pe septe-
mana: joi'a si Damiu'e'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditu'r'a
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretulu prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ur' pe o jumata de anu 3. fl. 50. Pen-
a celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 4945—1867.

Publicatiune. *)

In puterea emisului presidiale a inaltei Can-
celarie reg. transilvane din 1-a Marte a. c. Nr.
pres. 193 suntu indatorati toti acei soldati austri-
aci, care voiescu a caletori in Frãnci'a, a-si visã
paspörtele lor, si in viitoriu cã si pâna acum, la
ambasador'a imp. franceza in Vien'a seu la alte
organe plenipotentiate franceze din afara.

Asupr'a acestei ordinaciuini se facu toti acei'a
atenti, cari voiescu a cercetã espusetiunea din
Pãrisu.

Dela Gubernulu regiu transilvanu.
Clusiu in 8 Marte 1867.

Videant Consules.

Sabiu, 15 Marte.

Nu e nimic'a mai nemuliamitoriu decãtu a cautã
in unu trecutulu plinu de dureri, si a revocã stãtea
triste reminiscen'tie din acelasi. Insa precum afla
omulu o placere de a stã inaintea unui productulu
artei de pictura, carele infatisiaza o scena trista din
trecutu, asiã de multe-ori si cu trecutulu insusi.
Ideile care se desvõlta, cã si unu firu torsu din a-
cel'a, in tãte casurile au ce-va folositoriu pentru o-
menime, si pentru acest'a, la ce sa nu se espuna
omulu, vre-o cate-va momente, si influen'tiei unoru
simtieminte triste.

Noi ne-amu indatinatu a datã dela 1437 pa-
ginele cele triste ale istoriei nãstre. Noi ne-amu
indatinatu a invinũ feudalismulu in rendulu celu
d'antãiu, cã culpasiu la cele ce au urmatu aceste
negre catastrofe. Si nici ca se pãte negã, ca feuda-
lismulu au purtat in mare parte vin'a la toti acei
barbarismi, cãti au venitu preste tiãra, din laintru si
din afara. Amu mai disu numai cu vre-o cati-va
nri inainte de acest'a, ca feudalismulu au adusu
turci in tiãr'a ungurãscã si totu acelasi putemu di-
ce ca iau fãcutu pre unu tempu suzerani si preste
tiãr'a nãstrã a Transilvaniei.

E insa o intrebare pururea grea de deslegatu,
cum de o natiune asiã numerosã, ca romanii, ce
produse barbati fruntasi, cari, amesuratu tempuri-
loru din evulu mediu, au datu o nobilime, cã cea
a Transilvaniei, — au remasu si fãra nobilime si
asiã despretiuita in tiãr'a ei propria? cum de chiaru
si in pãrtille unde feudalismulu n'au potutu sa se
incuibez, in fundulu regiu, erã remasu mai fãra de
nici unu dreptu, mai nici asupr'a proprietãtiloru se-
le ereditã de mii de ani? Istoricultu, pre care a-
steptãmu, cã provedinti'a sa ni-lu tramita, va des-
legã cu date istorice amãna impregiurarea acest'a,
noi insa amintindu numai unele momente generale,
vomu captã mai multu a combinã si a deduce une-
le rezultate ale rãtionalmentulu.

Natiunea romãna inundata de popõrele barba-
re, avemu dreptu a afirmã, ca pâna in tempii veni-
niri unguiloru au avutu institutiunile ei proprie,
in sa in unu modu fãrte particularisticu. Ruinele
remase din potopulu migratiunei popõreloru, cari se
vedu a fi trecutulu cã o unda preste romãni, ne in-
fatisiaza mai multe domniate isolate, desvõlta pãte
din prefecturele cele mari, seu, cã sa ne folosim
de o espressione moderna, din districtele seu des-
partiemintele cele mari ale coloniãloru romãne da-
cice. Urmele lor le gasim mai tardu acoperite
de institutiunile St. Stefanu, cari s'au estinsu pre-
ste romãni din resaritul Ungariei si Banatulu si in
o parte insemnata a Transilvaniei. O parte dicemu,
pentruca asupr'a fundulu regescu cetimu in diplo-
m'a Andreiana, ca drepturile asupr'a paduriloru si

apeloru sasi sa le pãta folosi asemenea cã si romãni *),
ceea-ce presupune o stare diferita de a iobagiloru; o
parte mai dicemu si pentru aceea cã-ce unele
tinuturi spre mediã-dã, resaritu si mediã-nãpte ale
Transilvaniei le vedemu pretinse de Principii in-
vecinatãloru Domnii din Tiãr'a romãnescã si Moldov'a,
cari purtãra titule dupa acele tinuturi.

Cneziatele care paru a fi mai vechi de cãtu
feudalismulu ungurescu, nu ne vine a dice ca au
deramatu mai nainte sistemulu municipalu alu ro-
mãniloru, ci e de creditu, ca numiri de aceste, de
originea slavona, ce le aflãmu asiã de desu in le-
gile Ungariei, voru fi venitu mai odata cu aceste
si la noi.

Isvõrele ce ne stau la dispositiune de a scõte
adeverulu puru suntu prea defectuosã, din cauza,
ca compunatoriiloru lor nu s'au desbracatu de inte-
rese partinãtoare si asiã fãsele istorice ni le infati-
siaza, cã nisce imagini de neguri, cari se schimba
un'a pe alt'a asiã, incãtu numai remane urma din
imaginea precedentã si rezultatele fãptice suntu de
multe-ori cu totul opuse acãloru istorisiru.

In secululu plu 15 in sa gasim trei momente re-
marcãbile si adeca rescõl'a din tiãr'a Oltulu la
1434; la 1435. candu intra turcũ, tierãniã nu
voru sa dea ajutoriu pentruca ei priveã pre turci
mai blandi decãtu pre opressorii lor; la anulu
1436 impãlãrile s'au fãcutu nesuferite si tierãniea
a luat armelu a mãna spre a-si clupã o stare
mai buna.

Resultatulu fu, pre cãtu de tristu, pre alãt'a de
ingeniosu si nu putemu sa dicemu ca interesele au
implicatu cu ocaziunea acest'a o portiune sanelõsa
de „fanatismu“ nãtionalu. Nobilimeã romãna addicta
originei ei celei noue cã atare, (adeca cã nobilime)
se vede ca iau fostu pre usioru a se deslipti cu to-
tulu de originea sea nãtionalã, si a se lipi de acei
ce o au adusu in form'a feudala in tiãra. Urma
de aci, ca ea formã cu cea streina o clãsa deose-
bita pentru sine, carea in cele din urma luã caracte-
teru magiaru, dara vedindu-se ea prea slaba in
contr'a resculãriloru si cautã inca doi aliati, care
sa se bucure mai de acelesi favoru, cã si ea, sa ai-
ba acelesi temeri, cari le avea si ea, prin urmare
sa se adopere la acelasi apasamentu cã si ea, si a-
asiã au venitu lucrulu la uniunea celoru trei nãti-
uni „regnicolare“. Acest'a la inceputu se pare o
aliantia de c l a s e; prin mediulu receptoru u-
noru confessiuniloru au datu lucrulu unu timbru intre-
nãtionalu, cãci a despartitu pre romãni de cã-
tra celelalte „trei“, respective doue nãtioni, de ma-
giaro-seci si de sasi.

Lupt'a de aci incolo au fostu neegala, pentru
ca cele trei nãtioni de-si nu erau tãte nobile avũ
receptiunea religiuniloru lor, pre candu romãni de
si erau si ca atari destui nobili, dẽca vreau a re-
manẽ credinciosi originei loru nãtionale, erau im-
pedecati prin religiunea lor.

Perderei nobilimei aristocrate, carea dẽca re-
manea in fruntea poporulu putea sa-i fia de aju-
toriu, sa mai adauge, ca romãni acusi se vedu
isbiti in ultim'a fortãreã ce le mai remasa, in Bi-
serica.

O lupta desperata mai vedemu ca incerca ro-
mãniã la 1784, mai multu pentru a reinviã tradi-
tiunile lor de drepturile dejã perdute, si cã acele
sa nu suferẽ o prescriptiune, bateru in memoriã
loru.

Amu fãcutu acestã schitia pentru cã sa avemu
dinainte-ne tabloulu intempleriloru, si sa vedemu,
ca cercetandu lucrulu cu nepãrtinire, realu celu mai
mare nu a fostu atãtu schimbãrile acele politice,

ci ne pasãre a nobilimei aristocrate romãne, ca-
rea a fostu asiã de absorbita in interesele ei par-
ticulare, incãtu s'a fãcutu õrba pentru interesele
comune ale originei sele, a poporulu, si deveni in
fine constrinsa a capitulã in favõrea unei nãtionali-
tãti streine.

Poporulu nenobilu in sa, prin continuãt'a lupta,
au devenitu nobilu in intiesulu celu mai frumosu,
pentruca elu au pastratu cu scumpetate tesaurulu lui
incredintiãtu pâna la anulu mantuirei poporulu 1848.

Acestu anu innoi puterile intelectuali ale ro-
mãniloru. Lupt'a lor de aci incolo pentru redo-
bandirea loculu inãtre nãtioniile regnicolare nu mai
potũ fi abtinuta nici de brãtiulu celu aspru alu absolu-
tismulu, carele se asiedia asupr'a nãstrã pâna la 1860.

Pre cine a pusu in sa tempulu nostru in fruntea po-
porulu? Loculu nobilimei aristocrate lu iea inte-
ligintiã, ce s'a recrutatu din preotime si poporu.
Missiunea ei e la reinceputu, o va scã pretiu ea a-
cestã misiune?

Dõue detorii mari implica misiunea intelligen-
tiei nãstre de astadi, a nu cadẽ in gresieles nobi-
limei vechi aristocrate si a nu necinsti prin acẽ-
st'a seu si alte gresieles pre poporulu carele s'a aretat
asiã bravu, nobilu si inteligente totu odata fatia cu
detoriile sele cele mai inalte!

Din Pestã.

In siedintiã dictala dela 23 se continuã des-
baterea generalã asupr'a afaceriloru comune. Dupa
citirea protocolulu iea conventulu ministrulu de fi-
nantie L o n y a i si espune casei, ca la primirea
administratiunei afaceriloru finantiale, s'a incunosc-
intiãtu despre starea averei ce o are coronã un-
gurescã si a aflatu, ca in favõrea bunuriloru corõnei
au incursu sume insemnate, pentru desdaunãri ur-
bariale, de decima si ca voru mai incurge inca.
Sumele aceste s'a asiediatu in obligatiuni de desdauna-
rea pamentulu. Pentruca sa se sustina averea bu-
nuriloru camerale nevãtemata: M. S. a renditu la
propunerea ministrulu, a se pface capitalele ve-
nite din bunurile camerale in realitãti nemiscãtoare.

Spre acestu scopu a intratu ministrulu in o negotia-
tiune cu unu plenipotentiatu dela o compania engleza din
London pentru cumpararea dominiulu Gõdõllõ din
apropierea Pestei. Dominiulu are 20,209 juguri va
sa dica de 2 1/2 □, are unu castelu mare, e bine
instraitu si are venituri laterale de insemnãtate, costa
1.840,000 fl. v. a. in note de banca. Ministeriulu
la propunerea ministrulu de finantie, dupa ce s'a
consultatu asupr'a lucrulu la substernutu M. S. la
care s'a si invoitu preãlãnga condiitiunea, ca la cum-
perãre sa se intrebuintiedie capitalurile din venitu-
riile cameralu si ca ministeriulu sa aduca
la cunoscintiã dietei schimbãrea acest'a in averea
corõnei. Espune casei ca au cumperatu bunulu, si
caresuntu pãrtille aceluã. Arendã anualã e 20,000 f.
Din realitãtile miscãtoare se face pomenire de 12,000
oi. Ministeriulu va recercã cas'a la tempulu seu cã
sa introduca bunulu in cartea legiloru, cã bunu ne-
alienabilu. (Aprobãre).

Dupa acest'a se trece la ordinea dilei si vor-
bira si astadi diece; cinci pentru votulu majoritã-
tiei, patru contra si unulu (Carolu B o b o r y) pen-
tru amendamentulu lui Madãrasz: sa se amãne die-
tã. In fine

Stratimiroviciã face interpelatiune
pentru fãim'a latita prin diuarie, despre asiedierea
unui corpu de observatiune la marginea serbo-hos-
niacã; ca Ungariã are mare interesu la evenimen-
tele din orientu si de lãnga marginile ei. Intrãba
asiã dara pre ministeriu, dẽca se intentioneãza asie-
diarea vre-unui corpu de observatiune? Dẽca e asiã,
apoi e asiedierea corpuulu in intiesulu amicalu pen-

*) Ni-a venitu preste B r a s i o v u si desfacuta la posta.
O facemu acest'a cunoscutu, spre a se putã esp-
licã intãrdierea cu publicarea. Red.)

*) . . . silvan Blacorum et Bissenorum cum quis usus
comunes exercendo cum predictis scilicet Blaccis et
Bissenis eisdem contulimus.

tru, ori inimicilor contra popoarelor orientale?

c. Andrassy dice, ca-i era cunoscutu ca se va face interpelatiune si asiá póte sa raspunda. Scirea despre corpulu de observatiune dice ca nu are temeiu. Cu tóte aceste elu dechiara, ca nu jace in interesulu M. S. Imper. Austriei si Regelui Ungariei, cá sa se puna in calea si sa impedece liber'a si pacic'a desvoltare a popoarelor orientale. Dovéda a purtarea ministeriului de esterne carele s'a in-repusu pentru desiertarea fortaretieloru serbesci. (Aplausu).

Stratimirovicu e multiamitu cu resunsulu.

Continuarea desbaterilor va urmá in 26 si sunt prospecte ca va durá inca, déca din cei ce s'au insemnatu la vorbitu nu voru mai si resemná. Astadi se ocupa ómenii multu cu dóue lucruri: cu cumperarea dominiului Gódólló si cu pregatirile de incoronare, cari se facu din tóte puterile. Cumperarea acést'a are dupa unii unu întielesu politicu cu multu mai afundu, de cum s'aru paré la privirea cea dintáiu. Bunulu e destinatu de resiedinfa de véra a M. S. de unde se deduce, ca cu tempulu punctulu de gravitatiune alu imperiului se va stramutá la Pest'a.

Dilele trecute se vorbea, ca M. S. vrea sa faca o nóua surprindere Ungariei. Fiindu ca institutulu gendarmeriei nu aru fi in Ungari'a populariu, asiá cele 10 bataliuni de honvedi dela 1848 sa se restitúiesca si pre lánge aceste unu regimentu de husari honvedi (honvéd=apertoriu alu patriei), numiti si Mátyás huszárok. Acesti'a sa inlocúiesca gendarmeri'a, provediindu totu servitiulu de securitate. Ei au sa se subordinedie ministeriului de interne. In tempu de unu periculu din afara atunci bataliunile sa se radice la numeru de 100 si sa se in-trebuintieze contra inimicului.

„P. Hirnök“ are minunate passioni. Mai candu vrea sa aiba Belgradulu; acum unu banatu serbescu din Serbi'a, si altulu románu din Romani'a mica (banatulu Severinului).

Eveneminte politice.

Sabitu 18 Martiu

Duarele de Vien'a ce ni-a sositu se esprima asupr'a unui articulu alu foiei oficiale W. Ztg., cá asupr'a unui evenimentu ce face epoca in politic'a austriaca, si vedu in acestu articulu o rumpere „oficiala cu reactiunea.“ — Cu alta ocaziune vomu reproduce si noi cuprinsulu acelu articulu si cetitorii apoi si voru face insii judecat'a asupr'a lui.

FOISIÓRA.

Impartasiri dintr'unu manuscriptu, ce tractéza despre Dreptulu Canonu alu Bisericeii greco-resaritene ortodoxe ecumenice.

(Urmare.)

Sinodulu localu IX.

... in 105 Canonu: ca apelati'a nu se admite dela judecatori alesi; in 106 Canonu: se ceru dela Imperatu cincii Esecutori spre aperarea Episcopiloru nevinovati; in 107 Canonu: se ceru dela Imperati si defensori pentru lucruri bisericesci; in 108 Canonu: ca locutiitorii Episcopiloru dela Sinodu au a se portá dupa couingerea lor; in 109 Can: ca Eparchii nóue se potú crea prin Sinodu metropolitanu si cu invoirea Metropolitului; in 110 Canonu: ca incorporarea unei Eparchii in cealalta nu se opresce; in 111 Canonu: ca Episcopiloru incusati se da voia de a-si alege siesi judecatori alesi; in 112 Canonu: cá sa se scria Papei Inocentiu din Rom'a, cá intre Biseric'a din Alecsandri'a si Rom'a sa se padiésca pacea; in 113 Canonu: cá nuntile fara cuventu de précurvia sa nu se desfacá; in 114 Canonu: cá numai rugaciunile cele prescrite sa se faca; in 115 Canonu: cá toti preotii trebuie sa se judece de cátra stapanirea bisericéscá, dar nu civile; 116 Canonu: ca preotii osandit fogendu din Afri'a in pártile Italiei, si acolo primiti fiindu la impartasire, se depunu din preotia; in 117 Can.: ca Eppulu nu póte caletori la Imperatu séu la Pap'a Romei fara iertarea Metropolitanu séu a Sinodului in scrisu; in 118 Can.: ca Eppulu nu póte sa fia sie-si judecatoru; in 119 Can.: ca numai din voia buna póte cine-va sa tréca ortodoxia; in 120 Can.: se pune sub anatema acela, carele afirma, ca Adamu aru fi muritu, ori de aru fi

In Diet'a Ungariei s'a terminatu eri desbaterile asupr'a elaboratului de 67, cele ce s'a vorbitu din partea stangei servesco mai multa spre ilaritatea partidei deakiane, carea se sciea securu de victori'a ei. Astadi va fi votarea.

Dupa terminarea acestoru desbateri va urmá întielegerea intre Pest'a si Vien'a, apoi incoronarea. Despre ceea se vede, ca e securitate mare si de aceea pregatirile cele accelerate pentru actulu incoronárei, pre care unele sciri lu punu acum in septeman'a prima a lunei lui Maiu.

Dupa „Hirlap“ caletori'a Imperatului la Vien'a a avutu de scopu de a subsemná unele bilete de mána privitoare la Croati'a si litoralulu ungurescu. Despre reintórcere scimu déjá. Póte pána acum s'a rentorsu si d. Beust.— Demissionarea banului Croatiei Kussevich se astépta cátu mai curendu.

Ministeriulu se dice, ca va aduce adi unu proiectu pentru recrutatiunea din estu anu. Detaiurile legei le vomu sci mai bine dupa- ce vomu avé proiectulu. Se dice, ca tempulu de servitiu e 6 ani, tragerea sortiloru dupa comune, chiamarea la sorte aloru trei clase, mesur'a 59 policari (degete, zoll), taxa de eliberare si suplinire prin altii si sustinerea titulelor de eliberare de pána acum.

Alegerile pentru dietele din Boemi'a, Moravi'a si Carnioli'a cetimu ca au esitu mai cá si cele de mai nainte.— In Boemi'a si Moravi'a se astépta cu incordare sa se véda in catráu va incliná proprietárima cea mare.

„N. Fr. Pr.“ pledéza pentru apropierea Austriei de Prussi'a si admonéza de apropierea de Franci'a. O coresp. la „A. A. Ztg.“ impartásiesce cu tóta securitatea, ca intre cele dóue puteri nemtiesci esista in fapta o apropiare si inca de asiá, incátu la unele eventualitati europene amú vedé pro Austri'a mergendu mána in mána cu Prussi'a.

Dupa acea corespundinta Prussi'a va avé mána libera in Germani'a si asecura mai departe coresp. ca Austriei nu i se va pune din partea Prussiei nici o pedeca de a trage acestea folóse din incurcaturile cestiunei orientale.

Despre afacerea Luxemburgului scirile se inmultiescu si arata ca in fine venindu acestu ducatu la Franci'a, Prussi'a va inchide una ochiu.

In Spani'a amenintia o nóua revolutiune, care va isbucni cátu mai curendu. Proclamatii agitátore se impartu in tóte párti si se lipescu pe pártii casarmelor.

Din Bucuresci aflámu ca camer'a au votatu bugetulu si strámutarea curtiei de cassatiune dela Bucuresci la Iasi.

gresitu, ori au; in 121 Canonu: se pune sub anatema totu acela, carele nu crede in iertarea peccatului stramosiescu prin botezu; in 122 Canonu: se esprima anatem'a asupr'a acelu, carele afirma, ca darulu lui Ddieu are putere numai pentru iertarea peccatelor comise, dar nu si pentru de a nu mai gresi; in 123 Canonu: anatema se otaresce in contr'a acelu, cari dicu, ca darulu lui Ddieu ajuta numai in nepacatiune, dar nu si in facerea faptelor bune; in 124 Can.: se dice si acelu anatema, cari invatia, ca omulu póte sa faca bine si fara ajutorulu lui Ddieu; in 125 Canonu: se pune sub anatema aceli, cari inceputulu mantuirii lu conditionéza dela puterea omenéscá; in 126 Canonu: se osandescu aceli, cari afirma, ca sántii nu pentru sine, ci pentru altii dicu cuvintele acelea din rugaciunea domnéscá: iértane nóue peccatele nóstre; in 127 Canonu: anatema se dice si in contr'a Pelagianiloru; cari afirman ca sántii nu pentru sine, ci pentru altii dicu cuvintele acele din rugaciunea domnéscá: lasa nóue peccatele nóstre; in 128 Can.: ca donatistii, cari se intorc la ortodoxia au a se tñe de Episcopii localii; in 129 Can.: ca donatistii reintorsi la ortodoxia, remanu in Eparchi'a acelu Episcopu, carele iau pastoritu pre ei trei ani; in 130 Can.: ca nici unu Episcopu nu-si póte insusi siesi cu putere vre-unu poporu, ci cu judecat'a Sinodului metropolitanu; in 131 Canonu: ca Episcopii negrijitori sa se incuse de cátra Episcopii invecinati la Sinodu; in 132 Canonu: ca Episcopulu, celu ce nu se ingrijesce pentru luminarea iereticiloru, sa se admonedie de cátra vecinii Episcopi, si acesti'a sa nu se cuminece cu elu, pána nu se va indreptá; in 133 Canonu: ca Episcopulu va pierde scaunulu seu, carele n'au disu pe dreptu, ca au intorsu pre ieretici la ortodoxia; in 134 Canonu: ca preotii si diaconii potú apelá dela Episcopii lor la Sinodulu Africeii séu la Primatele

Revista diuaristica

Reproducemu dupa „Bohemia“:

„Pest'a 10 Marte. (Tranni'a in diet'a ungara) Intitularea acést'a o alegemu pentru unu raportu din cas'a de josu din 8 l. c., pre carele aflandulu de lipsa, lu adaugemu aici, de ore-ce siedinti'a acést'a s'au ocupatu mai cu séma de Tranni'a, si de ore-ce in ea au caditu sortile decidátore pentru venitoriulu celu mai de aprópe alu Marelui Principatu. Ans'a o dedú propunerea ministeriului „despre regularea municipieloru.“

Pentru cetitorii aceli, cari au mai putina cunoscentia despre starea dreptului, aflámu cu cale, de a statori unu lucru fapticu, ca adeca alegerile deputatiloru din Tranni'a la diet'a presenta din Pest'a nu s'au fácutu pre basea art. de uniuue din a. 1848, ci pre basea unui rescriptu pré in. din 25 Decembre 1865, in care rescriptu, dupa cuvintele „concedemu, cá la diet'a presenta a incoronárei s. a. m. d. sa se tramita deputati pentru servarea intereseloru tieci“ se dice mai departe: „Incuviintiandu representarea Tranniei la diet'a acést'a, dechiarámu apriatu, ca acést'a se face, fara cá sa se alterese cum-va continuitatea de dreptu a legiloru emise de pána acum.“ Cu acést'a sta in legatura stransa loculu acela din cuventulu de tronu din 14 Dec. 1865, unde se provóca diet'a presenta, cá sa ia articulu de lege din Tranni'a din anul 1847/8 „cu deamenuntulu la o considerare seriósa.“ La ceste dóua acte de statu, mai susu amintitese face indigatiune apriata atátu in pré inaltulu manuscriptu din 17 Fauru a. c., indreptatu cátra conducatoriulu fostei cancelarii aulice din Tranni'a, contele Franciscu Haller, cátu si in manuscriptulu imperatescu totu cu acelasi datu indreptatu cátra ministrulu presiedinte ungurescu, contele Juliu Andrassy, in carele din urma se dice: „Incredintiandu-i-se de nouconstituitulu Meu ministeriu ungurescu si problem'a aceea, cá sa aduca la o deslegare multiamitóre cestiunea uniunei factice a Tranniei cu Ungari'a in sensulu cuventului Meu de tronu dela deschiderea dietei unguresci din 14 Dec. 1865, precum si a rescriptului Meu cátra diet'a tranna din 25 Dec. 1865“ etc.

Dupa premisele acestea póte ca au asteptatu deputatii nemagiari din Tranni'a, ca celu putinu va remané lucrulu pre lánge propunerea ministeriului si ca chiaru si ministeriulu si va aperá propunerea sea in punctele cardinali, care privescu la Tranni'a. Insa se intempla cu totulú altmintrea.

Propunerea respectiva a ministeriului din 25 Fauru a. c. dice: „In fine cu privire la Tranni'a

loru, dara nu si la Rom'a; in 135 Canonu: ca calugaritie sa nu se faca pána la 25 ani; in 136 Can. ca din fia-care Metropolia sa remána câte trei Episcopi la acestu Sinodu, iéra ceialalti sa se intórea la ale sele, cá Eparchiele sa nu remana fara Archierei pre mai indelungatu tempu; in 137 Canonu: ca intre incusatorii preotiloru se primescu numai ómeni cinstiti; in 138 Canonu: ca eliberatiunii si sclavii nu se potú lasá la pári; in 139 Canonu: ca parási déca n'au pututu documentá in contra preotiloru incusarea intái'a nu se primescu nici la alte incusári; in 140 Canonu: ca casnicii incusatoriloru, precum si aceli, cari au dreptulu de incusare nu potú fi primiti cá martori.

Sinodulu localu X.

Sinodulu localu alu X este acela, pre care Ciprianu Episcopulu Cartagenei l'au conchiematu la Cartagen'a la an. 256 in urm'a provocárei celoru 18 Episcopi din Numidi'a, cari au cerutu a se decide printr'unu Sinodu acea intrebare: ca óre este botediulu efteptuitu prin ieretici validu séu ba, fatia cu botediulu fácutu prin preoti ortodoxi? cáci ei pána acum aveau obicei, a botediá pre toti aceli, cari dintre ieretici venea in sinulu bisericiei ortodoxe.— Sinodulu cu privire la deschilinirea esentiale, ce este intre invatiaturile ortodoxe si eretice au decisu intr'acolu pus'a intrebare: ca toti aceli au a se botediá cu botediulu bisericiei ortodoxe, cari trecu dela ieretici la ortodoxia, precum si toti crestini ortodoxi, cari din gresiéla s'au botediatu de cátra unu ereticu, de órece botediulu efteptuitu prin eretici nu se póte privi de validu fatia cu marturisirea bisericiei ortodoxe. Sinodulu aceli n'au adusu nici unu canonu, ci lucrarea sea a depusu intr'o otárire, pre care apoi presiedintele Episcopu Ciprianu o au publicatu in form'a de hártia sinodale, precum Sinodulu l'au imputernicitu pre elu la acést'a. (Va urmá.)

„ministeriul este de opinie, că acolo cu privire la art. de lege din 1847—48 VII. § 5. se va face câtu mai curendu unu articulu de lege si ministeriul va fi imputernicit si sustinutu in sfer'a regimului, administratiune si justitia pâna la alta dispositiune. In consonantia cu sistem'a acést'a ministeriul va face dispositiunile recerute in regimu si administratiune dupa parerea sea“. Fatia cu aceste face Nic. Ujfalussy, deputatulu din cerculu de alegere alu Baiei mare, comitatulu Szatmarului, amendementulu, că sa se stérge de totu propunerea ministeriala amintita, si sa se puna in locul acelei'a urmatoriulu conclusu: „In privint'a regularei relatiunilor Tranniei pâna la tempulu acel'a, candu se va face cu privire la articulu de lege din 1847—48, VII § 5. câtu mai curendu unu articulu de lege, se va imputernici ministeriulu ca in sfer'a sea cá regimu, sa faca in administratiune si justitia dispositiunile de lipsa dupa parerea sea si pre lângă responsabilitate.“ Indata dupa Ujfalussy luă cuventulu contele Emericu Miko, ministru de comunicatiune, si dechiară, ca ministeriulu primesce si-si insusiesce propunerea lui Ujfalussy.

Deputatulu Sabiiului Zimmermann se abate dela propunerea ministeriala, mai tare in sa dela amendementulu lui Ujfalussy si face propunerea urmatore: „In fine, in Tranni'a se sustine in administratiune si justitia sistem'a, ce exista in presinte, pâna la alta dispusetiune a legislatiunei.“ Firulu vorbirei lui Zimmermann au fostu, ca institutiunile, cari exista in Tranni'a, nu se pot suspenda prin o dispositiune ministeriala, nici chiaru prin vre-unu conclusu alu casei, cu atât'a mai putinu, de óre-ce cas'a insusi nu numai in adresele cunoscute, ci inca si alta ocaziune s'au exprimat, ca legile numai prin legi se pot schimbi. Intr'adeveru incependu Macelariu, unu deputatu român din Tranni'a, intr'o siedintia de mai nainte din 7 Marte a vorbi romanesce, atuncea Deák insusi dechiară: „Fia-care fiu alu tiei, fia magiaru, român, serbu sau slovacu, cunósce negresitu regul'a fundamentala, ca trebescu respectate legile statului, de care ne tinemu si in care vietuim. Aru fi tristu lucru, deca amu incepe de acum'a dela inceputulu restituierei constitutiunei nóstre, a calcá in fapta o lege, care inca e in vigore si nu este striformata. Legea (adeca ca in diet'a unghuresca nu e iertatu a vorbi fara numai unghuresce) este chiara; si-va de lipsa, cá sa se sustina si de aci inainte, deaceea va atárná dela intiepleciunea casei; in sa pâna candu va esistá, trebuie sa o tinemu.“

Deca e vorb'a de pretensiunile nationalitatilor, deca e vorb'a de principiulu celu mare alu egalei îndreptáiri a nationalitatilor, cari au datorit'e egale si platescu contributiune egala, atunci totud'un'a sa fia la indemána mijloculu — ca legile, cari suntu in vigore numai prin legi se potu striforma si ca legile numai dupa ce va urmá incoronarea, se voru puté schimbi — unu mijlocu carele totud'un'a au facutu servitiulu celu mai bunu si care servitiu nici odata nu au fostu fara de resultatu. Cu parere de reu trebuia sa observámu, ca punctulu de vedere, care predomnesce si astadi inca, pre lângă toate esperientiele cele amari de douăzeci de ani, este esclusivu magiaru. Acést'a s'a vedutu de ajunsu si in desbaterile desvoltate in privint'a acést'a. In desiertu aretá Zimmermann ca aru fi ilegalitate, candu s'aru face dispositiuni privitoare la Tranni'a, deca d. e. s'aru tramite in tíera commissari plenipotentiatu din partea regimului etc. Resultatulu votárei au fostu, ca propunerea lui Zimmermann s'au respinsu si s'au primitu cu majoritate mare amendementulu lui Ujfalussy; ca prin urmare, ministeriulu unghurescu de acum'a are pre deplinu mána libera asup'a afacerilor Tranniei, ca are voia libera, si ca nu póte fi vorb'a de vre-o responsabilitate, de órece incisulu decidiatoriu „dupa parerea sea propria“ eschide ori-ce responsabilitate. Cu unu cuventu diet'a unghuresca, carea se gerá pâna acum'a, ca aru avé constitutiunalismulu si ideile legislative in sensulu loru celu mai strictu, au datu prin conclusulu seu ministeriului carte blanche (carte alba) pentru afacerile Tranniei. —

De lângă Chei'a Turdei 14/26 Marte.

Pe acesta lume unii muritori au acea fire — ca in amcraciunea loru nu potu sa scape nici o lacrima, si acesti'a mai tare se consuma se to-pescu insine, pre candu altii in asemenea intristare cu síra de lacrimi se mai usureza si se stempera. — Asemenea se intempla si in invertitur'a rótei a lumii acést'a, candu unii uimii de gan-

duri adenci, tacédu (că si cea-ce nu potu lacrimá) petrecu cu vederea cursulu lucrárilor din lume despre fitórea sórte. Atunci altii baremu intr'aceea-si afla ce-va umbra de usurare si stemperare ca dau publicitatiei parte dintr'acele, cari se intempla in giurulu loru si acestor'a (că si cei ce in amarulu loru sciu lacrimá*) li se mai alinéza ne-cazulu. —

In dilele trecute din tóte pártile Comitatalui ne pomeniramu, ca magiarii se aduna in Turd'a, ori si care curiosu nu putea scóte secretulu ca ce s'a intemplatu in aceea adunare extraordinaria, in sa totusi nu multu dupa aceea s'au vedutu ca indata au pornitu o hartia gratulatóre cátra In. ministeriu pestanu, postindui succesu felicitoriu, si promitendu-i — ca voru jertfi avere, potere si ori ce s'aru mai postfi, pentru intregimea regatului Ungariei, dara Ardealulu negresitu sa-lu contopésea in mater'a sea Ungari'a, adange si pentru drumulu feratu sa fia dela Oradea—Clusiu prin Ardélu la Brasiovu. Aceea petitfune s'a silitu a o inzestrá cu subscrieri numerose. Din casa 'n casa au provocatu pre toti sa se subscrie, nunumai magiari, — dara si de románi s'a apucatu, si au scrisu la vre-o cáli-va numele, precandu cei mai bagatori de séma au peritu dintre ei, in sa n'au scapatu cu atât'a, ca prin tergulu de tíera prin opidulu E. judele cu acea hartia iau colacaritu de s'a vedutu silitu a se subscrie. — Acum uniune ori nu uniune dara sperámu, ca natiunea romána nu va fi desbracata de demnitatea ei nationala, cáci de-si natiunea romana au fostu prin numerosi secolu apesata si de tóte drepturile despoiate, de-si o considerá unii ca e o trupina putreda — uscata, din care ramuri verdi numai potu re'nviá, dara s'a 'nscielatu — cáci sub umbr'a trupinei erá numai nevedute ramurile de buna sperantia, cari s'au aretatu indata la celu d'antáiu echo de libertate din 48, cáci membri demni, cu talente virtuóse avemu in fruntea natiunei, suferindu tóte calamitatile, numai cá pre natiunea romána sa o scóta de sub jugulu sclaviei.

In fine adaugemu ca ori câte petitfoni pentru uniune, si contr'a, deca magiarii nu voru respectá drepturile natiunei nóstre romane, nici lucrárele densiloru cele asupritóre nu voru prinde redacini tra-nice. — S. P. M.

Bucovina. In legatura cu cele publicate in nr. 21, facemu sa urmeze protocolulu ad. gener. a Societatiei pentru lit. si cultur'a romána din Bucovina dupa fóiea Societatiei:

Alegandu-se dupa propunerea dlui presiedinte de protocolanti ai Adunárei dd. Artemiu Ieremieviciu si Emanuilu Seleschi, se reproduce ordinea dilei, care se cuprinde in urmatoriulu programu:

1. Raportulu Comitatalui Societatiei asup'a lucrárilor sale dela 10/12. Ianuaru 1866. pâna la finea an. 1866;
2. Incuviintiarea bugetului Societ. pe an. 1867;
3. Alte propuneri si discursuri scientiale si literarie;
4. Alegerea secretariului Societ. in locul repositatului Dr. A. Dimitrovitia conformu cu § 32 din statutele Societatiei.
5. Alegerea a 4 membri ai Comitatalui in locul celoru esiti prin sorti conformu cu § 15 din statutele Societatii;

Dupa acést'a provóca dl. presiedinte pre secretariulu prov. alu Societatiei dl. Leo Popesculu, ca sa cetésca ad. 1) raportulu Comitatalui si facédu-se ast'a, intréba apoi, de n'are cine-va de facutu vre-o observatiune la cuprinsulu lui.

Parintele Samuilu Andreeviciu, ceredu cuventulu, dice, ca alta observatiune n'aru fi de facutu, decátu aceea, ca din staroint'a, lucrativitatea si zelulu Comitatalui Societatiei desvoltatu in decursulu anului trecut in favórea ei resulta detorint'a Adunárei, de a-i respicá recunoscint'a s'a si face propunerea, cá Adunarea sa-si raspice acést'a recunoscintia prin sculare; ceea-ce se si face.

Dlu presiedinte multiamesce in numele Comitatalui pentru marturisirea acestei recunoscintie si asecurara, ca Comitatalu, incurajatu printr'ens'a, va nediui si de aci inainte intru sporirea scopurilor Societatiei cu tóta acurateti'a.

Luandu cuventulu dupa aceea dl. vice-presiedinte Ioann Calinciucu, spune ca generósele jertfe, aduse din partea binefacatoriloru atinsi in raportulu

*) Militariuluu bravu nu i se siede nici candu sa plánga, ci sa se lupte; acést'a e caracterulu barba-tiei.

Comitatalui, suntu cu atât'a mai mari si mai insemnate, cu câtu s'au facutu ele sub cele mai grele impregiurári si adange, ca chiaru acestu momentu e dovada via si multu imbucuratóre, ca zelulu pentru sporirea si naintarea scopurilor Societatiei nu-lu potu innadusi nici impregiurárele cele mai grele, nici pedecile cele mai mari, si deca Comitatalu Societatiei a respicatu acelor binefacatori generosi multiamit'a sea, a facutu acést'a presupunendu si contándu la consimtiamentulu Adunárei de astadi; face deci dara propunerea, cá Adunarea sa arate acestu consimtiamentu prin sculare, ceea-ce se si face.

Trecandu mai departe la punctulu alu doilea alu ordinei dilei, dl. presiedinte provóca pre dl. Orest Reni a cetí urmatoriulu preliminaru:

a) Spese:

1. Chiri'a casei	400 fl.
2. Onorariulu secretariulu	150 fl.
3. Salariulu servitoriulu	120 fl.
4. Cumperarea si legatulu cártiloru	100 fl.
5. Jurnalule	100 fl.
6. Cancelari'a	60 fl.
7. Diplomele	250 fl.
8. Luminatulu	60 fl.
9. Incalditulu	50 fl.
10. Mobilatulu	10 fl.
11. Dóne stipendii pentru 2 juristi in Vien'a	400 fl.
12. Pentru premiarea celoru mai insemnate lucrári literarie originale cari se voru tramite Comitatalui din Bucovin'a	200 fl.
13. Subventiune la fóea Societatiei	100 fl.

Sum'a 2000 fl.

b) Acoperirea:

1. Remasiti'a casei din an. 1866.
2. Restantiele madulariloru din an. 1866.
3. Contriboirile madulariloru si ale binefacatoriloru din an. 1867 si
4. Interesele fondului.

Luandu dl. Orest Reni cuventulu, face propunerea, cá in privint'a formei votárei asup'a acéstui preliminaru sa se observe procedur'a urmata si in anii trecuti, adeca, cá puncturile, la cari nu se voru face observatiuni, sa se privésca de incuviintiata.

Primindu-se propunerea acést'a, dl. Orest Reni cetese preliminarulu si ajungendu la punctulu 5 d'ce, ca sum'a de 100 fl. s'a precliminatu cu scopu, ca 50 fl. sa fia pentru diuare politice, eara ceialti 50 fl. pentru diuare scientiale. La punctulu 11 se incinge o desbatere mai indelungata.

Dlu Alessandro Plesc'a, luandu in vedere, ca padurile cele mai frumóse bucovinene din lips'a barbatiloru de specialitate se sterpescu aici in tíera cu o usiurintia ne mai audita si cumca in urm'a acestei sterpiri neasteptate nu numai cátu lips'a de lemne, dar si o scadere fatala in producerea pamentului, propune, cá din cele dóne stipendii ale Societatiei unulu sa se lasa pentru unu juristu, eara celalaltu sa se menésca pentru unu teneru, care aru invetiá paduraritulu si s'aru oblegá a serbi aici in patria.

Dlu I. Sbierea nu se invoesce cu partea formalá a acestei propuneri, si dice ca incuviintiandu Adunarea generala a anului trecut 2 stipendii pentru 2 juristi, acestu obligamentu cauta sa se traga prin patru ani, cu atât'a mai multu, fiindu ele date acum'a si deca unulu din aceste stipendii s'aru meni pentru alte ramuri, atunci unulu din stipendiatii Societatiei aru trebui sa remana la facultatea juridica din Vien'a fara de ajutoriu, ceea ce nu póte concede onorat'a Adunare de astadi.

Dlu Alessandro Plesc'a observa, cá sa se cre- edie asiá dara unu stipendiu nou.

Dlu Ioan Sbierea continua dicédu, ca, de-si scopurile Societatiei tindu la cultura si s'aru puté subsumá aici si specialitatea paduraritului, totusi e de speratu, ca tíer'a, fiindu aici interesata in rendulu intáiu, va cautá sa indrumedie prin diet'a sea crearea unei scóle agricole, unde se va grigi si de ramulu paduraritului. Cátu despre crearea de stipendii nóue, deca aru fi mijlóce, domni'a lui aru fi mai de graba pentru ramulu filosoficu, de órece acestu studiu este sub impregiurarea de fatia de cea mai néaperata trebuintia; deci dara se dechiaru in contr'a propuneriloru dlui inainte vorbitoriu.

Dlu Alessandro Plesc'a, luandu cuventulu, se invoesce cu pastrarea pentru juristi a acelor dóne

stipendii create, dara cu tóte ca este incredintiatu, ca tíer'a se va ingriji cu tempulu si de paduraritu, creandu scóle agricole s. a., totusi se teme, cá acést'a sa nu se intemple prea tardiu; de alta parte asecura domni'a lui, ca poporul s'aru bucurá multu, cendu aru vedé calu mai curendu padurari romani, ómeni esiti din sínalu seu, in carii aru avé incredere deplina si cari mai usioru l'aru puté oprí dela stirpirea padurilor, si de aceea propune, cá sa se creedie unu stipendiu nou anume pentru invetiatur'a paduraritului.

Dlu Orest Reni se dechiara in contr'a propunerii acesteia, un'a, pentru ca nu impertiascesc temerea inaintea vorbitorului, ca diet'a Bucovinei n'aru ingriji de infintiarrea de scóle agricole impreunate cu paduraritul, indata ce numai ii voru iertá mijlócele fundului tíerei, si apoi si mijlócele Societáției inca nu ingaduescu crearea de stipendii nóue, cáci spesele ei se urca pe anulu 1867 la 2000 fl. si sunt atát'a de urgenti, încátu nu se póte presupune, ca din sum'a acést'a sa remana ceva necheltuitu. Recugetandu deci dara, ca venitul Societáției in anulu curinte cu greu va intrecesum'a preliminará de 2000 fl., ca calamitáțile anului trecut nu potú remané fára urmári si pentru anulu curinte, si cumca crearea unui stipendiu nou dupa ide'a dlui prevorbitoru aru atrage unu oblegamentu de trei ani celu putinu fára perspectiva de a-lu puté implini, e de parere, ca adunarea nu póte radicá la conclusu propunerea dlui Plese'a, carele si-o retrage apoi. (Va urmá.)

Principatele române unite.

Din siedintia din 7 Martiu a adunárei deputatiloru estragemu urmatóarele:

D. Ministru de finantie cere unu adaosu de 500,000 lei la paragrafulu cheltuielii pentru transportulu sárei la porturi. D. N. Ionescu intréba de ce nu s'a depusu socotelele anuali cá sa se póta ocupá Camer'a si ca ele. D. Ministru de finantie va respunde in 3 díle. Se redica o desbatere in care d. Blaremburg dice ca eri i s'a inabusitu glasulu si n'a pututu contestá cele avansate in privintia siedintiei secrete a constituantei. Dlu, sustinutu de dnii Iepurianu si L. Catarglu, repetiesce cele díse de já de d-loru in siedintia trecuta, ca n'au fostu votu in acea siedintia. D. Vesescu se mira de acést'a discutíune. Majoritatea adunárei trecute la ordinea dílei. Se urmédia desbaterea budgetului veniturilor. Budgetulu casei de licidare se aprobá si intregulu capítulu 7. Se pune la votu sum'a de 300,000 dobend'a imprumutului de 3,000,000 pentru cei in lipsa, si se primesce. Proiectulu pentru sum'a de 500,000 lei, adaosu cerutu de ministeriu la cheltuielile de transportu a sárei la porturi, se primesce cu 87 bile albe contr'a 5 negre. Se da citire legii bugetarie in totale. Desbaterea si rotarea ei in totale se va face conformu regulamentului, in siedintia de Joi.

Se redica o desbatere furtúnosa asupr'a cestiunii deca trebúie sa se iá indata in discutíune proiectulu transferirii curtiei de casatiune la Iasi. Ministeriulu primesce acést'a discutíune si inainte de votarea in totale a bugetelor deca adunarea va voi ast-feliu; insa in ori-ce casu, ministeriulu declara ca nu va include camer'a inainte de votarea legii pentru strámutare curtiei de casatiune. Acestu proiectu se va desbata dupa votarea budgetului.

Se iá in desbatere si se pune la votu proiectulu, prin care se cere unu creditu pentru plat'a indemnítáției deputatiloru pre tempulu prelungirii sesiunii actuale. Se primesce cu 54 bile albe contr'a 22 negre si 6 abtineri.

Se pune in desbatere proiectulu pentru prelungirea functiunilor a doi membri si doi referendari inca pána la finitulu anului 1867. Se pune la votu si se primesce. „I. R.“

Varietáti.

Dupa o impartasire telegrafica aflámu ca Ilustrit. Sea

Georgiu Pop'a,

Comite supremu alu Aradului a reposatu a-laltaiieri in flórea etáției sele barbatesci. —

** Esc. Sea Episcopulu Fogarasy au spendatu pentru fundarea unui díuaru ungurescu in Alb'a-Jul'a 10,000 fl.

** In contr'a sciriloru acelor'a, cari vreau sa scia, ca contele Emanuel Pechy aru fi designatu de guvernatoriulu tíerei in Trannia, ne insciintiedia unu corespundinte, ca contele Emanuel Pechy se va denumi de comissariu regiú pentru Fiume.

** „G. Tr.“ publica o adresa de multiamita cátra dlu Consil. I. Macelaríu si alta cátra Dr. Iosifu Hodosiu.

** Górgy generalulu ung. dela 1848, spune unu telegramu la „Times“, ca a capetatu voia a parasi Klagenfurtulu unde érá internatu.

** (Defraudatiune de epistole cu bani.) Corespundintia locala „Füller“ din Vien'a aduce scirea urmatóre: in saculu postei din Sabiu, care lu primí mai de curendu deregatori'a postalá principalá din Vien'a, se aflá unu lucru rar. In locu de pachetele de bani, cari aru fi trebuitu sa fia intr'ensulu, se aflau paie si hártia de maculatura pachetate. Defraudatiunea inca nu s'au pututu aflá unde-si are originea — pagub'a in sa s'au pretiuitu cam la 10,000 fl.

** In septeman'a trecuta — dela tergulu din opidulu E. calatorindu cátra Turd'a mai multi cismari intr'o trasura cu cai, pre unu nobilu caletóriu l'au lovitu cu rud'a trasurei in splina, care intré A. P. si comun'a C. lángá Turd'a din aceea lovitura picandu la pamentu, caii l'au sdrobitu, ról'a carului trecendu preste capulu lui l'au sfermatu, si au ramasu fára viétia, — acést'a nenorocire ó aducu inainte si din acelu motivu, cáci norocire ca nu au fostu cei'a din trasura románi, ca indata amu audí in tóte pártile, ca aceea s'a intemplatu din caus'a invidiei nátiunale — ce adese-ori patiescu ai nostri pe aicea. — Alt'a intemplantu, in 4/16 Marte la unu vreu care é arendatoru la vam'a de drumu, in bárculu Turdei, cum merge drumulu dela Turd'a la Felvintia, in poterea noptii fiindu chiamatu afara ca sa primésca vam'a drumului dela caletóriu, cum s'a ivitu l'au prinsu, l'au retinutu afara l'au mai imbiatu cu nisce boldituri, pre candu unii dintre ei fiindu cu masce acoperiti, au intratu in odaie, si atátu banii, cátu si ce au aflatu mai pretiosu au rapitu, in sa trei tineri din Turd'a, in acea causa suspiciunati, suntu arestati.

** Iérasio inventiune nóua. M. P. spune ca in Clusiu lacariulu I. Marcovicu au presentatu magistratulu de acolo unu modelu de pusca, cu carea dupa o umplatura póte puscá de 30 ori dupa olalta. Pentru cá sa-si póta aretá in mare inventiunea cerú dela magistratu 20 fl. ce i se si dedura.

** Din Brasiovu se scrie ca in Kezdí-Vásárhely au fostu in dílele trecute unu focu mare, carele au fácutu paguba insemnata.

** (Dreptulu de votare alu muieriloru.) Mr. I. St. Mill au fácutu cunoscutu in casa de josu din Londr'a, ca elu va face in comitetulu despre bill'a de reforma propunerea, cá la clausele 3, 4, 5 si 6 sa se puna in locu de cuventulu „barbatu“ „persóna“ cá sa póta capetá si muierile dreptulu de votare.

** (Duelulu studentiloru din Vien'a.) In pertractarea finala, tinuta in 23 l. c. inaintea judecatoriei de tíera din Vien'a, s'au fácutu hotárirrea urmatóre: Gustav Schotsch s'au fácutu vinovatu de crim'a duelárei dupa § 158 si 161 St. G. si pentru aceea se osandesce pre 5 ani la inchisóre grea, iéra Michaila Pildner si Iosifu Konnerth cá participatori la duelulu acést'a se osandesce, fia-care pre 4 luni la inchisóre, totudeodata se oláresce asternerea acteloru pentru o micisiorare a pedepsei.

** Acei dela vighilia finantiale, cari nu au implinitu 4 ani de servitiu si nu sciu limb'a magiara, dupa unu avisu sositu la directiunea cercuala de finantie din Clusiu, se voru demissiuaná pe rendu.

** (Monopolulu) tabacului se redica dupa cum spune M. O. din isvoru autenticu. Totu acea fóia dice ca aru fi de doritu cá sa se stérgea si celu de sare.

** In Bucuresci s'au inauguratu de curendu Societatea pentru invatietur'a poporului románu. Sectiunea centrala. Program'a inaugurárei scóloru duminicale gratuite de adulti (meseriasi).

** Aflámu ca comitetulu consultativu alu armatei si-a terminatu lucrarea sea asupr'a proiectulu de reorganizare a armatei (románe) permanente. Principalele sele dispositiuni se potú resumá astfel: Armata permanenta se va compune din 8 regimente de infanteria de linia, 4 regimente de cavaleria,

dintre care dóue de lancieri si dóue de dorobanti (venatori calári); 2 regimente de artileria de cate 4 tunuri in tempu de pace — 9 trasuri in totalu — si de 6 tunuri in tempu de resboiu — 28 de trasuri.

Prin acést'a organizare, venatorii pe josu suntu desfiintati. Proiectulu acést'a va fi in curendu presentatu ministeriulu de resboiu, si se díce, ca in bioururile sele se lucréza spre a se formá regimentulu alu 8-lea de infanteria din bataliónele de venatori esistande. Suprimarea venatoriloru, cu tóta crearea acéstui nou regimentu, se díce ca lasa o economie de mai multu de 1,000,000 lei. (Luptatorulu.)

** („Kikiriki“ la dlu de Beust.) „Poss'a“ intitulata „sistem'a nóua“ de Berg, in care se tracteaza sistem'a cea nóua de aperare intr'unu modu glumeliu, intempaná la censura dícultáti mari; in fine i se spuse simplu autorului, ca prin aceea se batjocoresce in publicu o propunere séu mesura a regimentulu. Dlu Berg merse la ministrulu de Beust unde la rugarea lui primí audientia de unu patrariu de óra si i cetí unele locuri cari se aflasera la censura scandalóse. Baronulu de Beust in sa-i spune ca elu nu afla in postu nimic'a scandalosu séu vafamatoriu si i da licentia, cá sa se produca cu Ddieu cu pies'a sea. In audientia acést'a si da ministrulu si opiuiunea despre teatrele populari, si promite a dá si in privintia acést'a ajutoriu. — Iéra candu érá sa se departedie O. F. Berg, i díse Esc. Sea dímbindu: „Mai aratami inca o placere mica! DTa esti editoriuulu lui „Kikiriki“, tocm'a acum'a amu primitu esemplariulu de astadi, in sa in numerulu acést'a nu se afla portretulu meu, in celelalte l'amu vedíutu mai de multe ori.“ Escelentia — i respunde editoriuulu — acést'a este uniculu mijlocu, care-i este datu poetului populariu, de a redicá popularitatea Vóstra.“ — „Eu nu sum vatematu nici decum, díse ministrulu, deca sum alesu de obiectulu humoului, in sa nu sum nimeritu bine in fóia DTale; aici i-ti dau dóue fotografii de ale mele, cá sa le folosesci, candu vei vrea sa me puni iéra in fóia DTale.“ Precum e cunoscutu Dlu de Beust au fostu tramisú pre tempulu seu din Dresden si lui „Kladderatsch“ fotografía sea, cá sa o folosesca.“ (Lucrulu se pare a fi o poveste.)

Nr. 8—1 Concursu

Pentru intregirea statiunii vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Petri'a, ce é ingremiata in ciltulu comitatu alu Carasiului si protopresbiteratulu gr. res. románu alu Bisericeii albe, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a statiune suntu impreunate urmatóarele emolumente anuale:

a) in bani gat'a: 63 fl. v. a.

b) in naturale: 24 meti de cucuruzu, 100 ponti lardu, 50 ponti de sare, 12 ponti, lumini, 6 orgii de lemne, trei jugere de pamentu si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a inzestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pána acum si portarea loru morale si politica, si astfelu inzestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pána in 25 Aprile a. c. vechiu.

Caransebesiu, 13 Marte 1867.

Consistoriuulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 9—1 Concursu.

Pentru ocuparea definitiva a statiunii invetiatoresci din comun'a Slatin'a, — pána in 14 Aprile.

Emolumente de acést'a statiune suntu: 100 fl., 5 chible de gráu, 5 chible de cucuruzu, 2 mesuri de pasula, 100 portii de fenu, 10 orgi de lemne de focu si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá statiunea acést'a suntu avisati, recursele sale instruate cu documentele prescise — si adresate cátra Venerabilulu Consistoriu diecesanu gr. or. aradanu, — ale tramite subscri-sului pána la prefíptulu terminu. Totvaradi'a in 14 Marte 1867.

Iosifu Belesiu,
Prof. si insp. distr. de scóle.